

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 10

Fylke: Hedmark

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Rengerdal

Emne: Lyngving og mosing

Bygdelag: Rellodal

Oppskr. av: Andreas Ropiv

Gard: Myrstad

(adresse):

G.nr. 93 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Jon Myrstad, f. 1872 på Hårfloen i Rengerdal, Kärnmann.

SVAR

I A.

1. Mein karker ikkje lyng i bygda mi.
Den tida ein saukke lyng, vort den serleg
brukt som måtpør i vorkuipa.
Det vart stilt med lyngsaukinga ei tid
frå 1900.
2. Lyngen vort serleg tatt om varen i forkuip.
Ein seier å ta lyng.
3. Mein skar lyngen med lovhakar og bar
heim i sekker.
4. Det var helst mannfolke som skulle ha
det arbeidet.
5. Kjennur ingen regel eller røyusle for
kor ofte ein kan ta lyng.
6. Mein bar lyngen heim i sekker.
7. På læven, løa eller å det fall seg. Det kom
aldri heim mykje om gongen.
8. Hester fekk lyngen.
Den vort hakka fin. Så vort det strøpt
lagvis hakka lyng og mjøl i ein kasse.
9. Rostlyng vort rekna for å vera eit
gott måtpør.

J. M. Kan minnast at det vart

sauka þess bláberlyng til Halvrenu í vörkuþing.
Þessi gangur hefur verið gauruð líkur, þaggr hefur reynt
til á vora með mæri þá einn ríki lyng-túr og gjött
gjinnu inn í henni.

B. Lyngur hefur alþví vora rekna fyrir henni.

II

1. Det vert einni sauða mæri; den hógru með
til grönuföringa.
2. Mæri vert sauða kvot ár.
3. Mæri vert sauða om hairsten; di seimera,
di betra. Di rekna det best om haun skóg lígg
altfa þaggr þá hefur spekr í hóf. Mæri skai
helt vera vát, þáfor lítan di best vatt vora.
4. Þá drog báð mænufolk og kúrufolk út for á
ta mæri, ná & det bare ^{mæri} ~~kúrufolk~~ folka.
Di rekna at ein mæri kann ta 6-8 lass
jorðagru. Di þringur áurta 6 lass þá kúra for
vörkera.
Di gá heim om kveldun.
5. Þá berúkte ein ríve til á ta mæri með, men
ná & det greip di hefur berúkt greip, so þaggr
di hefur hútt þá Myrstað (garden reidd í 1905).
Di rakar í hóf með greipet og legg þá larsit
með ein... (2)
6. Mæri vert íkkje þorra heim með ein gang.
7. Mæri vert lagt í lass, forna slík at di
lett kann velkatt oft þá slæm. Þá ta di
ei handspika innar til á bryta laus larsit
með og þá innubón om den att. Ná brúka
di íkkje det, di bryt laus larsit með
jaruspelt. Det mótla laget í larsit vert
lagt með forrenn off, di andra með toppen

med.

Det trengst ikkje nokko serleg leering for å få i
hop eit lass. Tein ber med gripa

Mosebängen vert kalla lass. 7 dei kjører to
lass på slæen.

Tein tar ikkje nokko omsyn til mosen når ein
plaserer dei einhilde lassa.

Lasset vert ikkje tildekkte korterj med ris eller
steinheite.

Lasset skal vera fastbrokka eller -pressa.

Dei kenne ikkje svora nokko serleg på spors-
målet om nokis dei ber seg at når mosen
var turr.

Det vert ikkje lagt nokko riest lasset.

Det vert ikkje sett merke på lasset (Elddal -
Elddal v helle gringru).

- 8. På første mosen kjør ein heim den mosen ein
vinn med. Resten vert lamma på stabr den
det v minst fære for at det vert mykje bra. Så
kjører ein heim etterkvart som ein treng det.
For kjørte dei på slæ, nå helst med tøm-
merstø-doring.

9. Lunning 7 kjøring v ikkje fellearbeid

10. Mosen ligg - lading utaufo fjordene

11. Det v heit kva som for mose, men 7 san 7
geit.

Dei for den v. + alene, gjerne med litt mjøl

på.

12. Mose v godt for.

Ammen mose

- 1. Brødmore var vauke, grinfør for. Den vart
kokt. Nokre brukar nok òg enna, om dei

har tid til å saude han i hoj.

2. Stjeggla er ikkje berükt som før.